

VELDWIJK

Over schrijven en blijven

Ik had het niet gedacht, maar het schrijven van een column is best leuk. Met weinig woorden is moeilijk, maar dwingt bij de essentie te blijven. Ook leuk is zien waar je interesse van het moment je heen voert en of er patronen in je schrijfsels ontstaan. Dit is mijn derde Column en "Three's a pattern". Wat me hier en nu bezig houdt is de vraag hoe je zaken die je belangrijk vindt op vakgenoten kan overbrengen. Ik probeer dat in DB/M nu al meer dan een decennium en de column is een nieuwe vorm.

De uitdaging is steeds om de balans te bewaren tussen positieve en negatieve bijdragen: nieuwe ideeën versus het *debunkten* van hypens en (vak)idioten. Met het verstrijken van de jaren wordt het helaas steeds moeilijker om dat evenwicht te handhaven: je reservoir met nieuwe ideeën slinkt en je neus voor wat hype of idioot is wordt scherper. De meeste auteurs van dit blad kennen dit probleem niet. Zij schrijven over 'hun' technologie of 'hun' trend en alles is altijd weer even mooi en vernieuwend. Het vorige nummer over Business Intelligence – alleen de term al – was weer tekenend: "BI wordt gemakkelijker en goedkoper", "Het idee is dat gebruik van een gemeenschappelijke 'moeder aller BI-modellen' de efficiëntie, consistentie en onderhoudbaarheid bevordert", "Real-time ETL breekt door" en "Monitor het Datawarehouse."

Het is wat mij betreft overwegend en respectievelijk hype, *déja vu*, vreselijk fout of open deur. Daarmee wil ik de auteurs achter die artikelen zeker niet afbreken, maar op zijn best worden er vergankelijke waarheden verkondigd die in en buiten DB/M al honderd keer in andere bewoordingen zijn opgeschreven. Overigens vermoed ik dat deze auteurs zelf ook niet vinden dat ze iets fundamenteels debiteren en ze alleen maar praktische en nuttige kennis willen overbrengen. En wat is daar mis mee? Natuurlijk niets, maar om met Prediker te spreken: "Er is niets nieuws onder de zon".

Wel goed dat hoofdredacteur Lamboo enig relativerend commentaar geeft in zijn editorial. Tegenover dit type artikelen staan artikelen van minder vergankelijke aard, zoals het artikel van mijn collega Frido van Orden over fundamentele relationele regels. Hier gebeurt het tegenovergestelde: Van Orden weet dat hij oude koeien uit de sloot haalt maar doet dat omdat ze er steeds weer in worden geduwd. Daarnaast probeert hij oude ideeën in een actueel kader te plaatsen en misvattingen weg te nemen van hen die bij de tijd willen zijn. Ik lees dit soort artikelen liever, maar ook dit is natuurlijk *déja vu*. "Alle dingen zijn onuitsprekelijk vermoeiend," schreef Prediker al.

Wat blijft er dan over? Natuurlijk artikelen met nieuwe, liefst fundamentele en tegelijk praktische inzichten, maar die zijn schaars. Voor mensen met echte ideeën of idealen is de prognose deprimerend. Neem bijvoorbeeld het interview met de geweldige Chris Date. Wat een depri-verhaal over iemand wiens ideeën en boeken tegelijk actueel en passé zijn en die zich nu hoofdzakelijk heeft teruggetrokken in zijn studeerkamer om zich bezig te houden met "the fundamental stuff". De Date waarover ik lees is na pogingen om de dialoog met de OO'ers aan te gaan verworden tot een intellectuele cocooner – bijna net zo geëncapsuleerd als de mensen met wie hij de dialoog nastreeft.

Dat het erger kan bewijst wijlen Edgar Codd, over wie Date in DB/M 2 spreekt en Van Orden schrijft. Waar Date milde teleurstelling uit over hoe leveranciers zijn omgesprongen met het relationele gedachtegoed, is de late Codd in zijn schrijfsels een en al wrok en frustratie. Men leze zijn Relational Model Version 2 uit begin jaren negentig.

Een laatste categorie van auteurs is de *debunker*. Deze kiest in de strijd tegen hypens en dwazen de frontale aanval, idealiter niet om mensen af te maken maar om via debat op een hoger denkniveau te komen. Dat nu is in de ICT een uitzichtloze weg: de schotten tussen subculturen zijn zo hoog dat debat een zeldzaamheid is. Debunkers zijn vaak hard op weg om toe te treden tot de rijen der wrokkigen. Ja, *Ich bin ein Debunker*, maar wil niet wrokkig worden.

Wat resteert er dan voor wie lang houdbare artikelen wil blijven schrijven over ICT? Ik denk dat het antwoord ligt in het identificeren van patronen en het leggen van dwarsverbanden – zowel binnen het ICT-domein als tussen ICT en de reële wereld. Dat biedt ruimte voor debunking zonder wrokkigheid en overstijgt het verkokerde. Waarmee meteen is vastgesteld welke rode draad vermoedelijk door deze columns heen zal blijven lopen: die van de *meta-observatie*. Dat was ook het onderwerp van de twee eerdere columns. Zo leer je nog eens iets over jezelf door een meta-column te schrijven.

En verder blijf ik natuurlijk hopen op reacties op deze column en andere DB/M-artikelen.

Dr. R.J. Veldwijk (rene.veldwijk@faapartners.com) is werkzaam bij FAA Partners.